

Sedací nábytok - úvod

- 1) Charakteristika a vývoj
- 2) Rozdelenie
- 3) Názvoslovie a konštrukčné časti
- 4) Funkčné rozmery

1) Charakteristika a vývoj

Sedací nábytok - nábytok na podopieranie tela človeka v polohách **medzi stojom a ležaním**. Podoprenie má byť v pohodlnej polohe; zachovanie fyziologických pochodoch – **dýchanie, zažívanie** a nesmie spôsobovať **deformácie** tela človeka. Účelom je **uľahčiť prácu, spoločenskú činnosť** alebo **oddych človeka**.

- spolu s lôžkovým nábytkom je v **najtesnejšom** vzťahu s človekom (ergonómia)
- základom sú **pevné** alebo **polohovateľné plochy** pre podoprenie časti tela

Vývoj

- **románske a gotické obdobe** – rezané konštrukcie, sedačky + podnožky, kreslá, trojnohé kreslo, lavica
- **renesancia** – stoličky so sústruženými nohami; začiatok delenia stoličiek podľa účelu
- **18. a 19. storočie** – bohaté tvarovanie, čalúnené kreslá a pohovky, ohýbaný nábytok
- **20. storočie** – funkčnosť sedacieho nábytku konštrukcie z rôznych materiálov (drevo, plast, kov, ...)

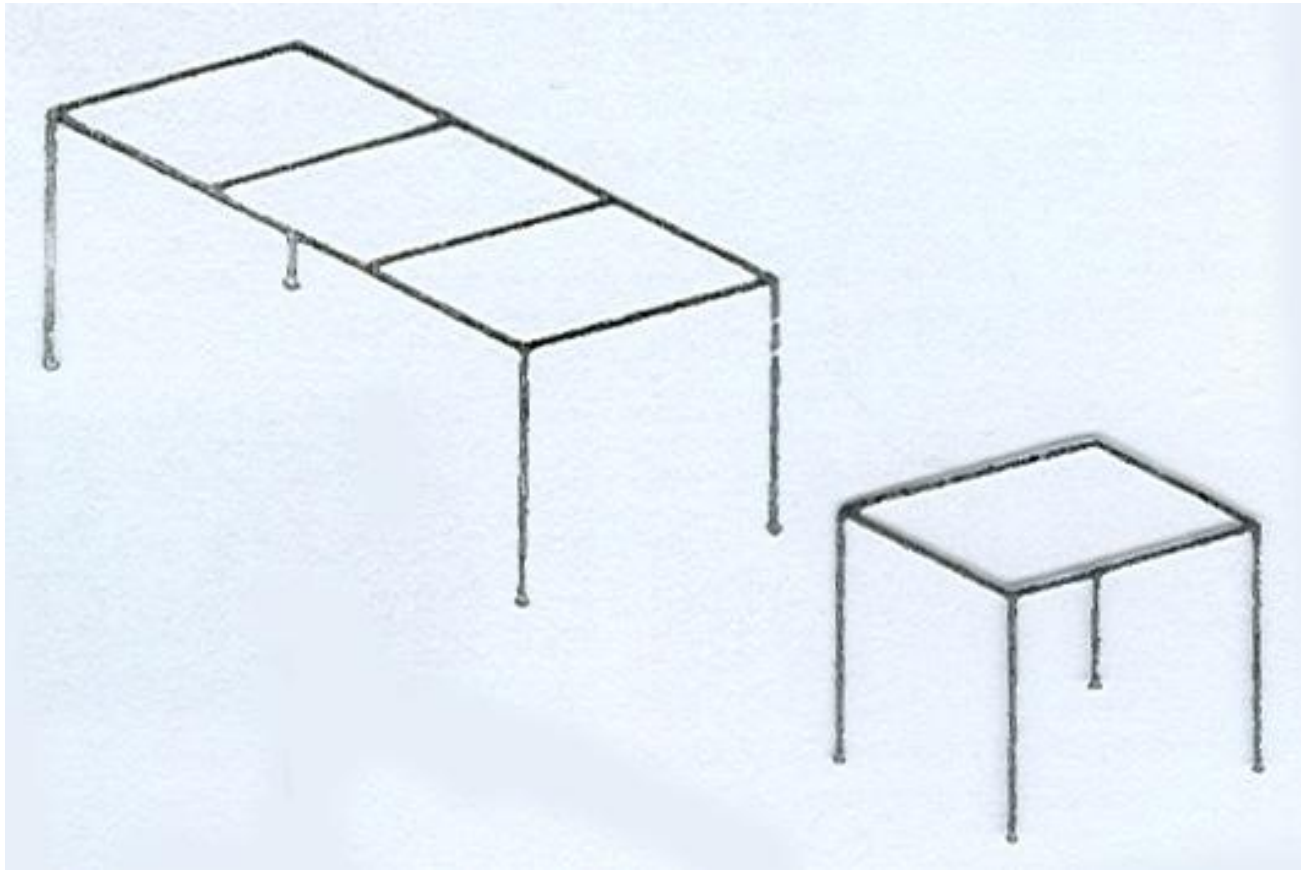
2) Rozdelenie

1) Podľa účelu (klasický nábytok)

- **sedačka** (lavica) bez operadla
- **stolička** (lavica s operadlom)
- **stolička** (lavica s operadlom) **s opierkami rúk**
- **kreslo** (pohovka)

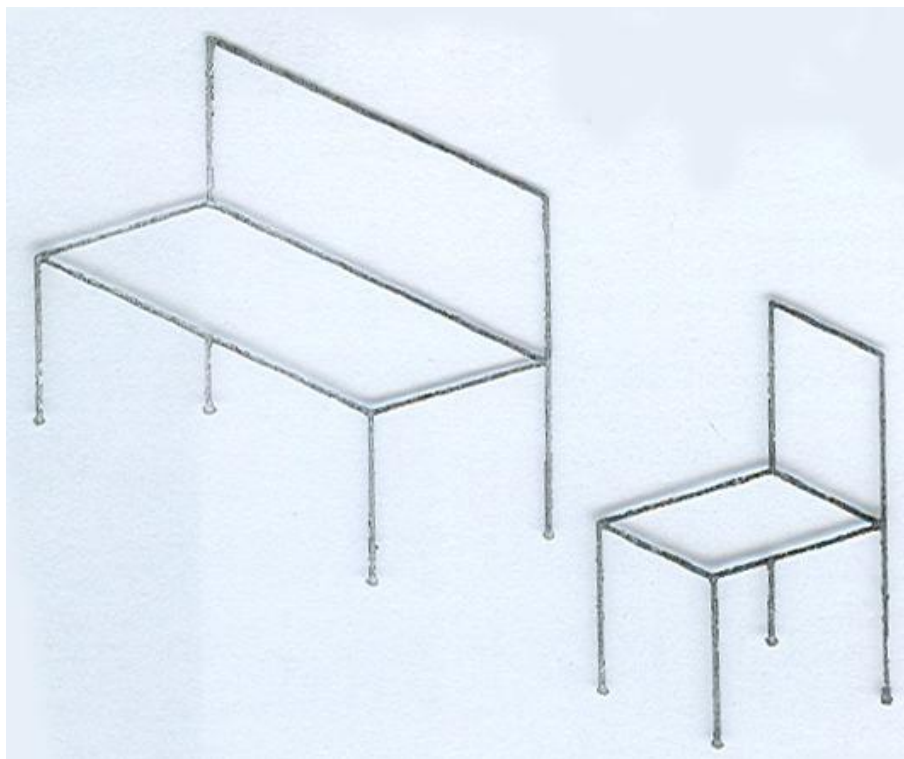
2) Podľa technológie

- SN z **rezaného** dreva
- SN z **ohýbaného** dreva
- SN z **lamelovaného** dreva
- SN – **škrupinové** konštrukcie

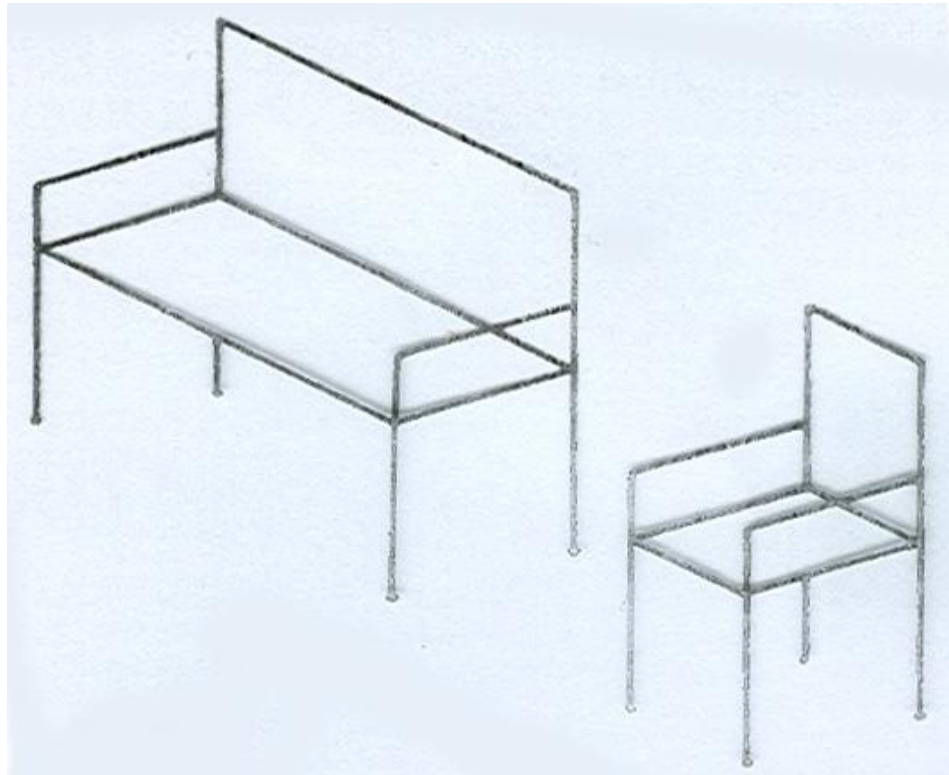
Sedačka (lavica) bez operadla - podoprenie

- chodidlá (podlaha, opierky chodidiel)
- sedacia časť tela (sedadlo)

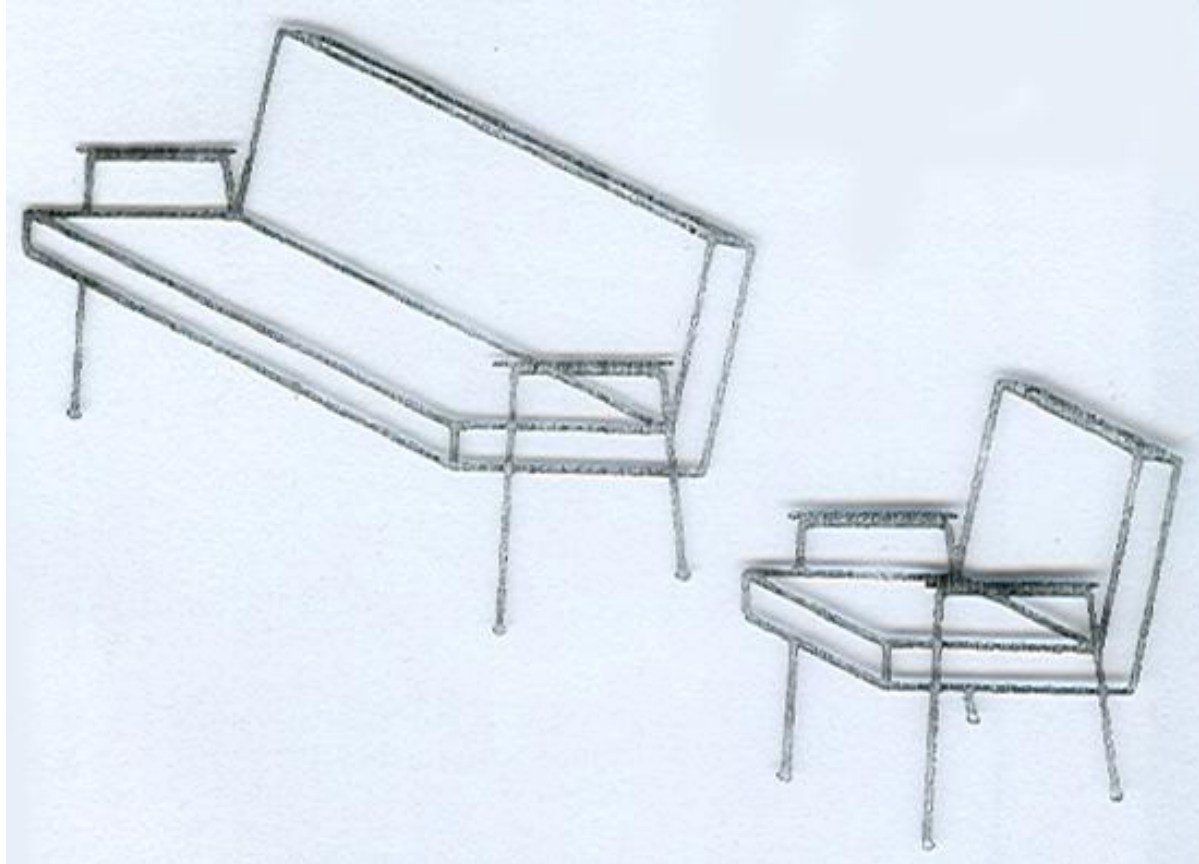
Stolička (lavica s operadlom) - podoprenie

- chodidlá (podlaha, podpierky chodidiel)
- zadná časť tela (sedadlo)
- chrbát (operadlo)

Stolička (lavica s operadlom) a područiami- podoprenie

- chodidlá (podlaha, opierky chodidiel)
- zadná časť tela (sedadlo)
- chrbát (operadlo)
- predlaktie rúk (opierky rúk)

Kreslo (pohovka) - podoprenie

- chodidlá (podlaha/opierky chodidiel)
- zadná časť tela (sedadlo)
- chrbát (operadlo)
- predlaktie rúk (opierky rúk)
- hlava (opierka hlavy)
- predkolenie nôh (podnožka/opierka nôh)

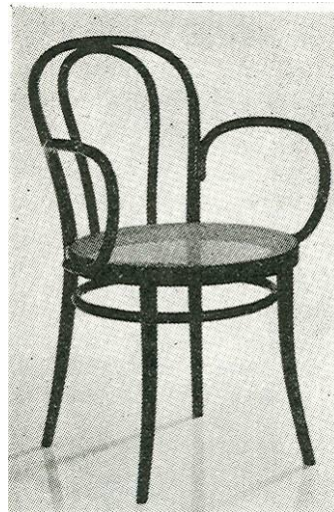
Kreslo (pohovka) - pohodlie

- čalúnenie (min. sedadlo, operadlo)
- väčšie plochy (sedadlo a operadlo)
- väčši sklon sedadla aj operadla

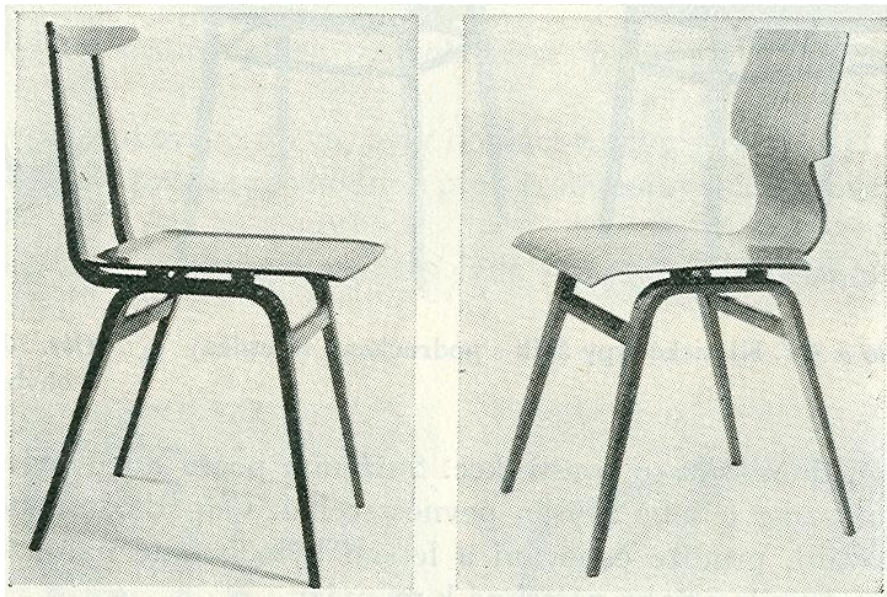
Sedací nábytok z rezaného dreva

- dielce vyrobené rezaním
- rezanie určuje estetický tvar
- najstarší a najpoužívanější druh SN (bohatosť sortimentu)

Sedací nábytok z ohýbaného dreva

- dielce vyrobené **ohýbaním**
- ohýbanie určuje estetický tvar
- **pevná** konštrukcia
- **menší počet** dielcov, spojov
- možnosť **suchej** montáže (nízke dopravné náklady)
- lacná surovina (buk)
- Michael [mišel] THONET (rok 1831- princíp ohýbania)

Sedací nábytok z lamelovaného dreva

- dielce vyrobené z lamiel (dyhy zlepené II s vláknami)
- ohýbanie lisovaním (charakteristický tvar)
- náročná technológia (lisovacia forma)
- výhody; využitie drevnej hmoty, dobra pevnosť, pružnosť dielcov

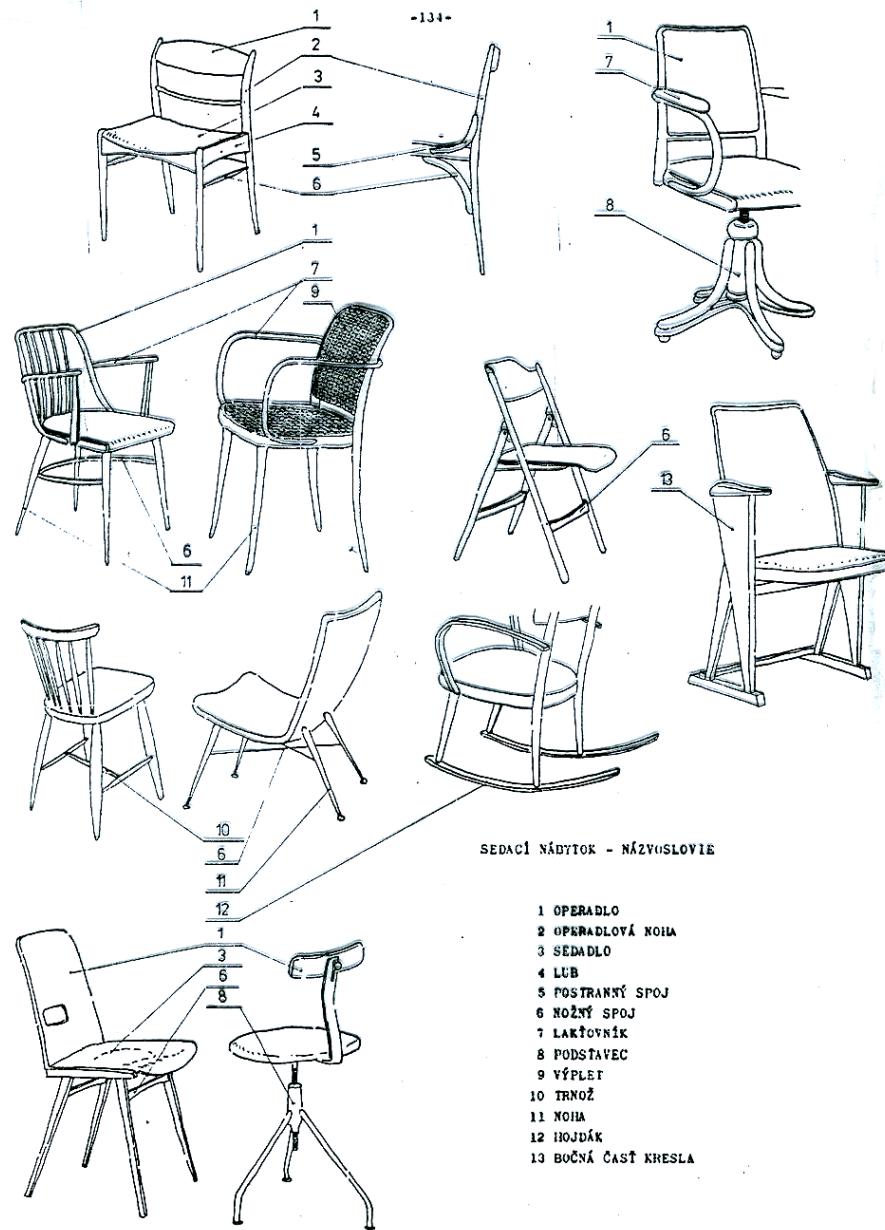
Sedací nábytok – škrupinová konštrukcia

- dielce vyrobené zo škrupín (priestorovo ohýbané plošné dielce)
- združený dielec – sedadlo s operadlom
- druhy; tvarované preglejky, sklolamináty a iné plasty, plech, prútie
- dobrá pevnosť

3) Názvoslovie a konštrukčné časti

Konštrukčné časti:

- **sedadlo** – plocha vo vodorovnej polohe stabilizovaná v určitej výške, základ pre všetky druhy
- **operadlo** – plocha stabilizovaná v potrebnej polohe k sedadlu
- **opierky rúk** – plocha pre podoprenie predlaktia rúk
- **opierky chodidiel a nôh** – plocha pre podoprenie chodidiel a predkolenia nôh
- **nosná časť** – nohy, podstavec; neovplyvňuje kvalitu sedenia, ale iba vzhľad a pevnosť
- **opierka hlavy** – zadná a/alebo bočná
- **podnožka** – samostatná alebo ako súčasť nosnej konštrukcie; na podoprenie predkolenia nôh

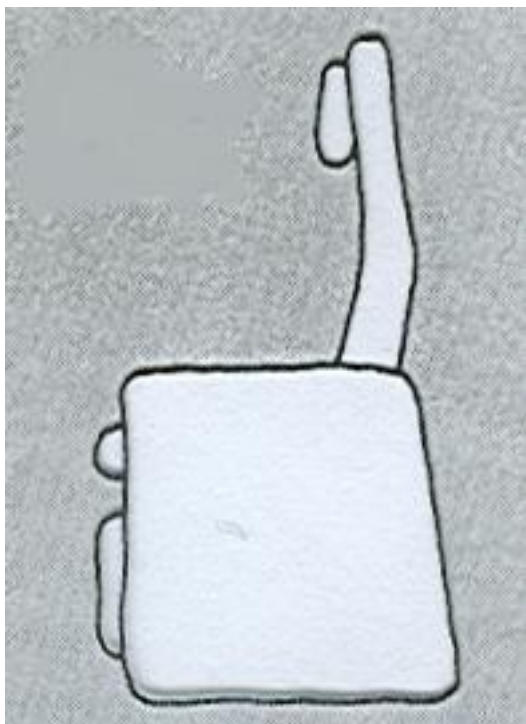

3) Názvoslovie a konštrukčné časti

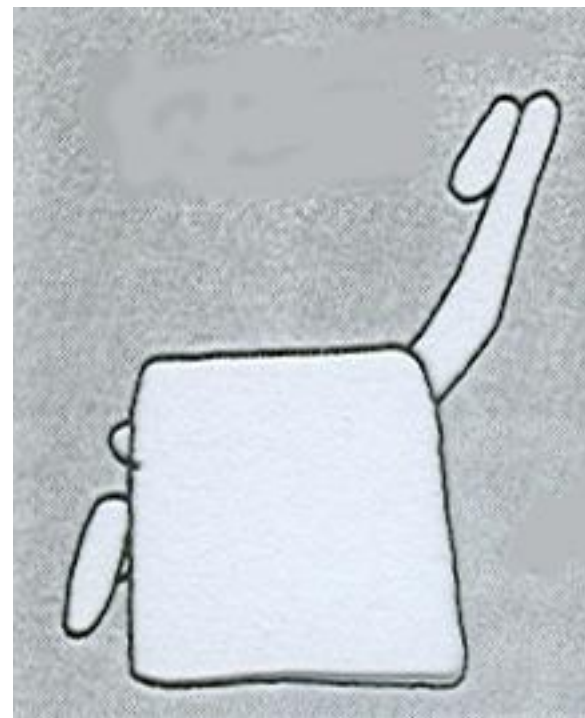
4) Funkčné rozmery

- **Základné polohy:**

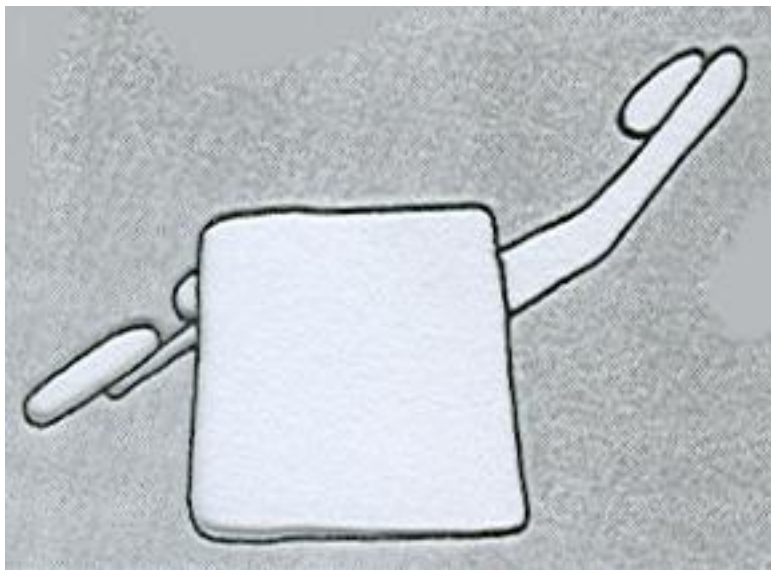
- **pracovná** (stoličky)
- **pohodlná** - komfortná (spoločenské – hovorové kreslo)
- **odpočinková** (oddychové kreslo)
- **relaxačná** – pasívny odpočinok (sklopné kreslo)

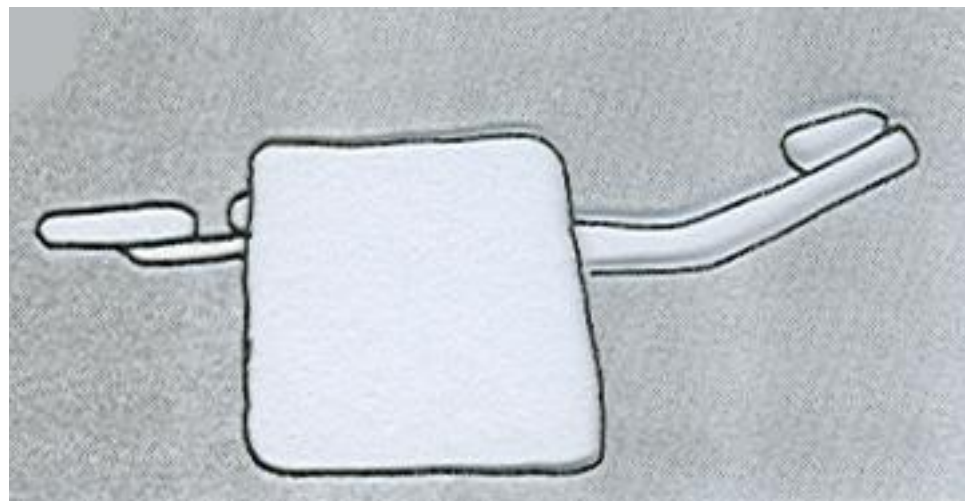
Pracovní poloha
(stolička)

Pohodlná poloha
(hovorové kreslo)

Odpočivná poloha
(oddychové kreslo)

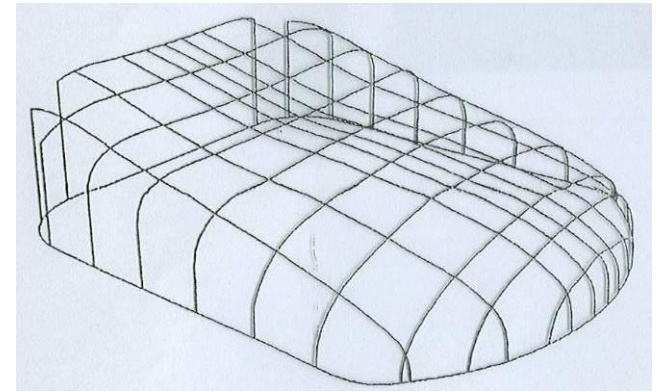
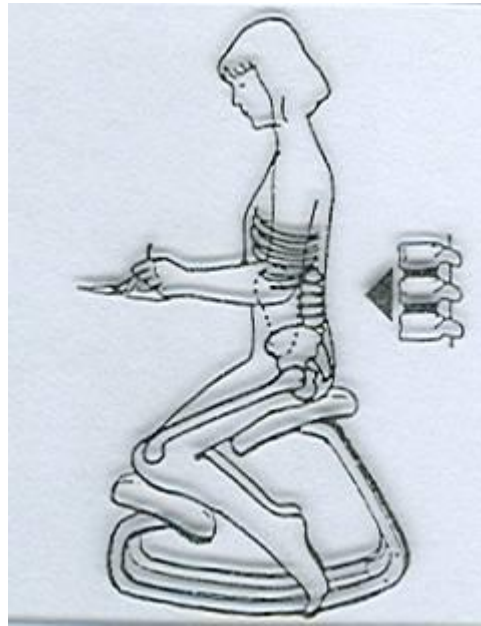
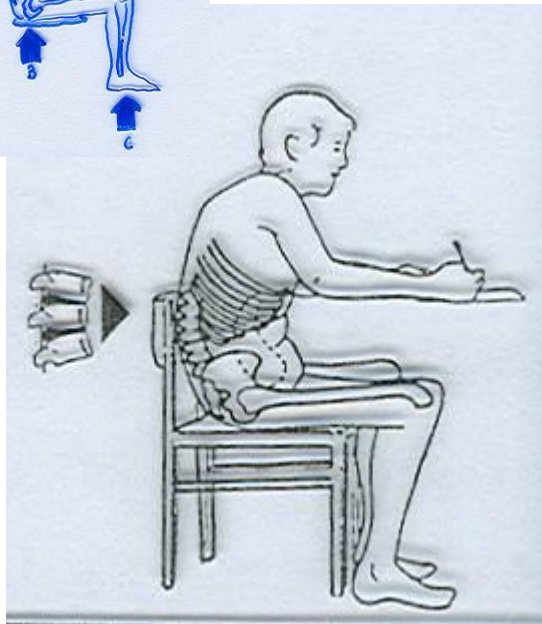
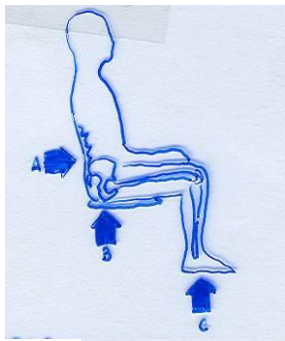
Relaxačná poloha
(sklopné kreslo)

Všeobecné požiadavky na správne sedenie

- **rôznosť telesnej výšky** (ľudí funkčné rozmery)
- **rôzna hmotnosť a objem ľudí** (pevnosť, čalúnenie)
- **striedanie polôh pri sedení**
(do strán = 20 ,
dozadu = voľný priestor medzi sedadlom a operadlom,
voľný pohyb nôh pod sedadlom)
- ľahká **zmena pozície** podoprenia
- **dynamické sedenie** (pohyb operných plôch pri zmene polohy tela)

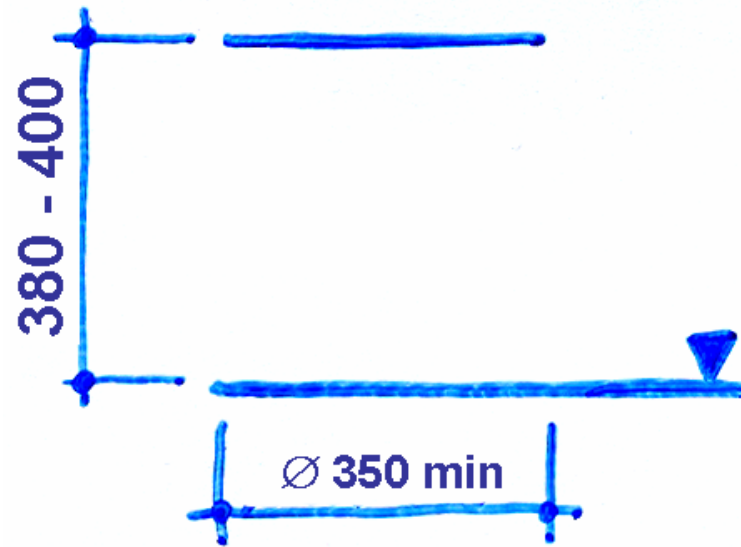
Funkčné rozmery

- **výška sedadlá** ~ 450 mm (dĺžka predkolenia = 27% z výšky žien; čím väčší sklon sedadlá, tým väčšia výška)
- **hĺbka sedadlá** (dĺžka stehennej kosti = 26 % z výšky žien, medzera medzi lýtkom a okrajom sedadlá)
- **šírka sedadlá**
(min. vzdialenosť panvových kosti + 100 až 150 mm + pohyb do strán)
- **sklon sedadlá a operadla** (čím väčší sklon operadla, tým väčší je sklon sedadlá)

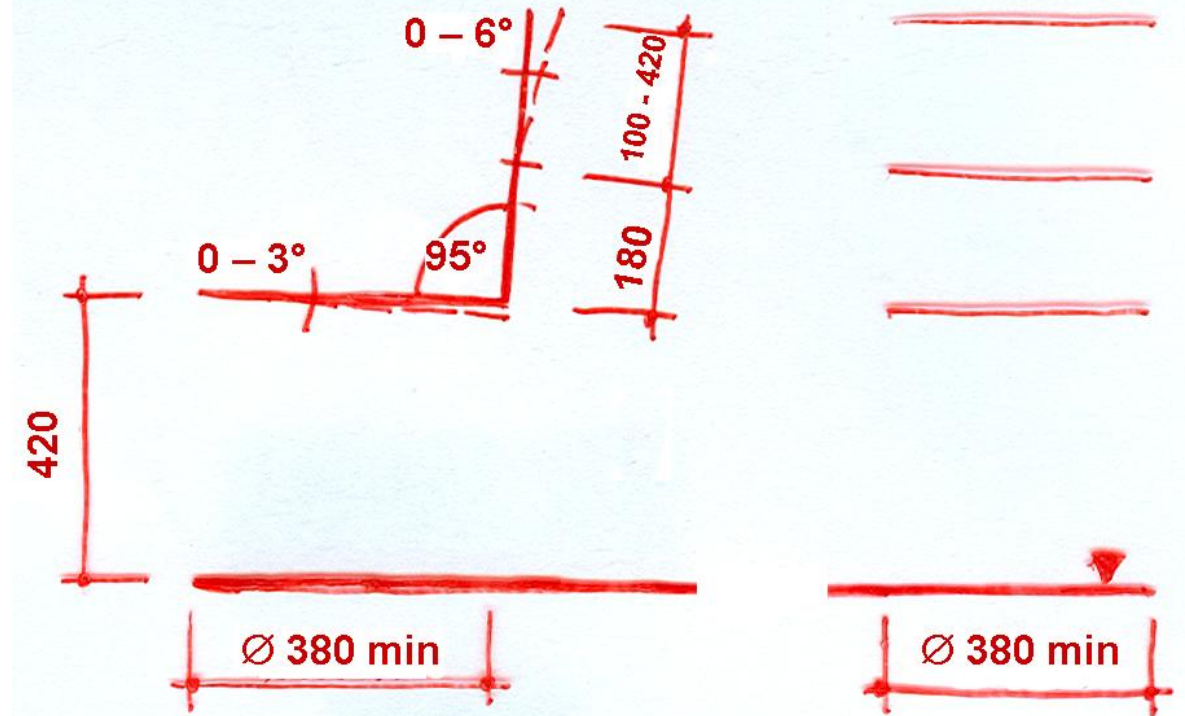

Základné spôsoby podoprenia:

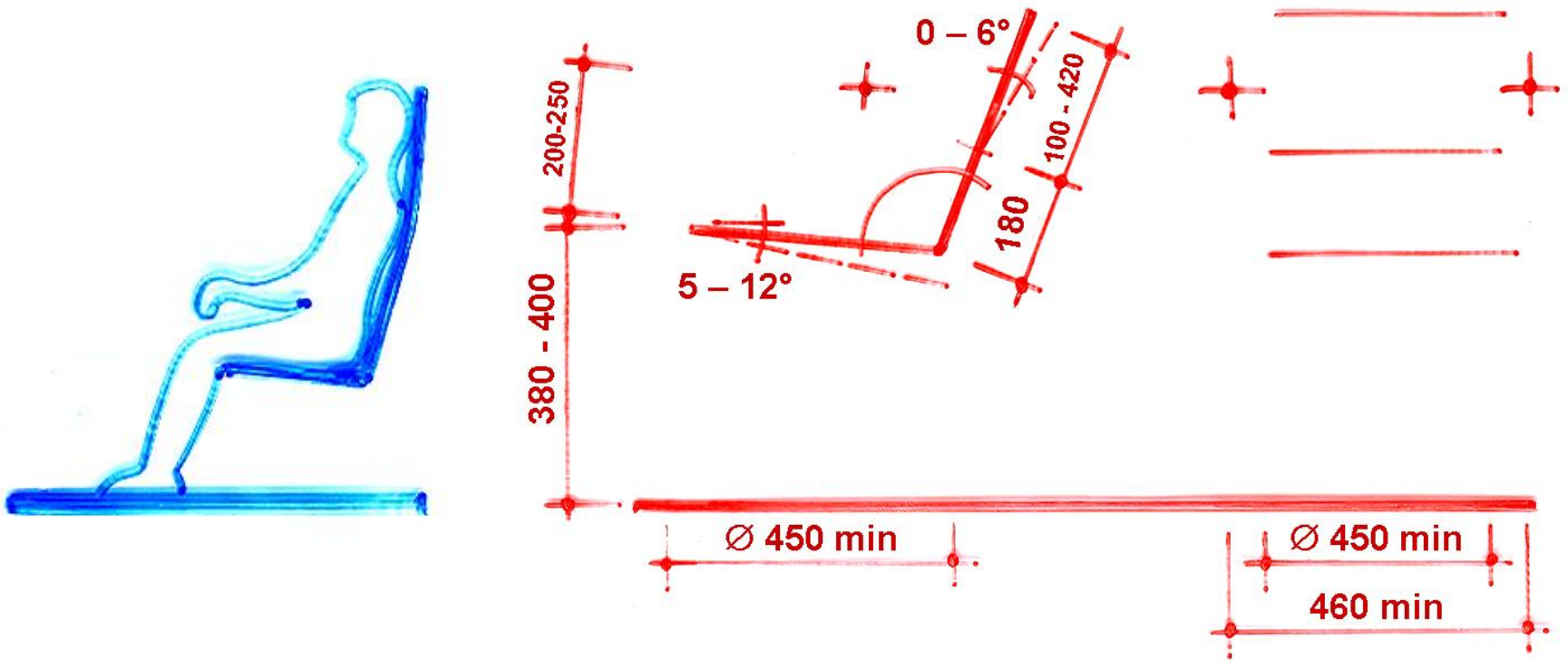
- klasické sedenie (sedačky, stoličky, ...)
- kľačky
- vysoké sedačky (sedačky pre prácu postojačky)
- sedenie na vypuklej ploche

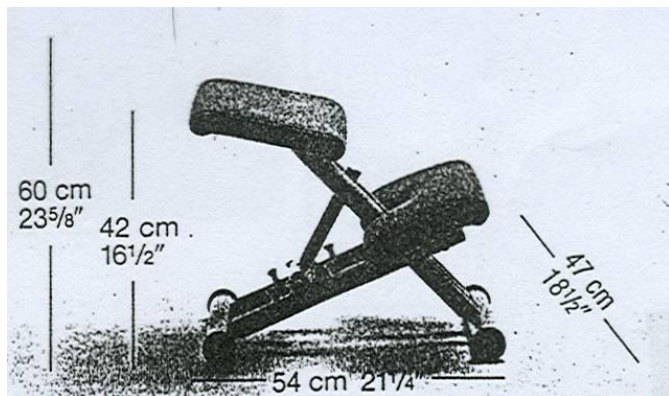
klasické sedenie (sedačka)

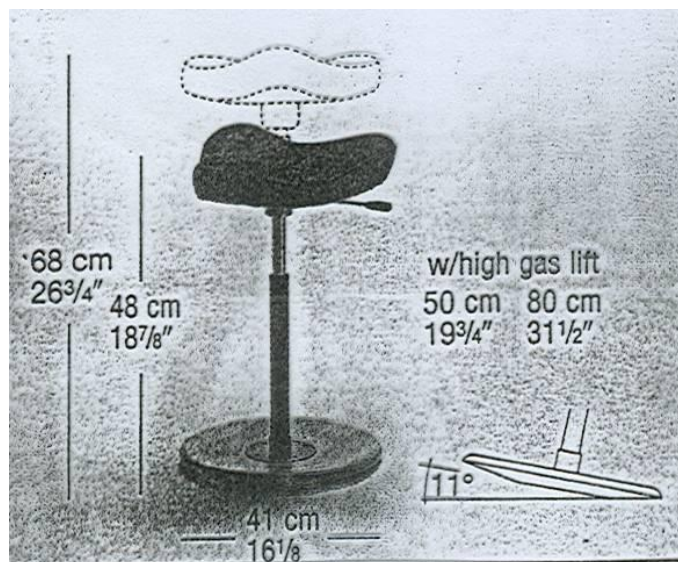
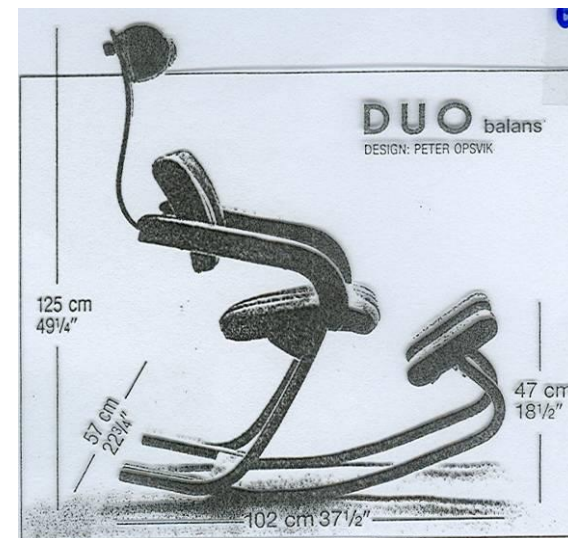
klasické sedenie (stolička)

klasické sedenie (stolička s opierkami rúk)

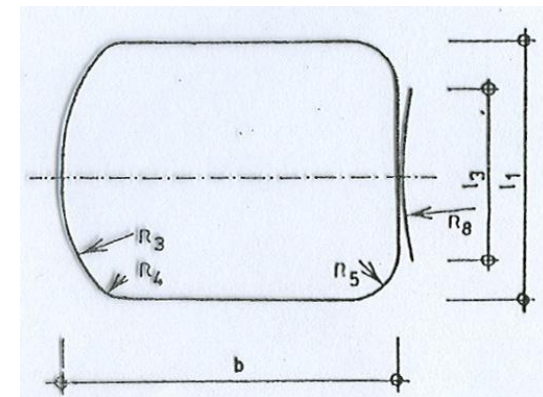
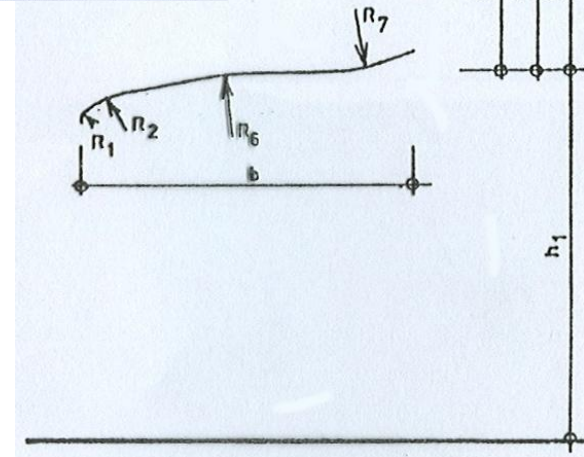
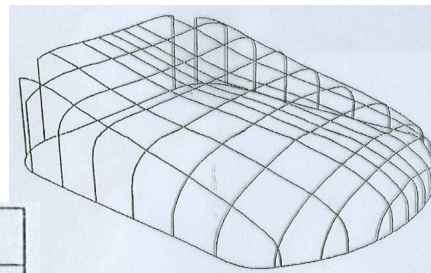

kľakačky

vysoká sedačka

znak	opis rozmeru	rozmiery stolčiek /mm/						
		1	2	3	4	5	6	7
h_1	výška sedadla	320	340	380	420	460	500	530
l_1	šírka sedadla	230	250	270	310	330	350	370
b	hlĺbka sedadla	280	300	330	370	410	450	480
h_3	výška spodného okraja operadla	130	150	170	180	200	230	260
h_4	výška horného okraja operadla	270	290	320	360	400	430	460
w	výška krivky zaoblenta op.	150	170	190	210	230	260	290
l_3	šírka operadla	200	210	220	230	240		
β	uhol sklonu operadla	102°						
R_1	polomer zaoblenta pred. okraja sedadla		20		30		40	
R_2	polomer zaoblenta sedadla		60		75		90	
R_3	polomer zaoblenta sedadla		160		190		220	
R_4	polomer zaoblenta sedadla		30					
R_5	polomer zaoblenta sedadla		40		50		60	
R_6	polomer zaoblenta sedadla		210		220		250	
R_7	polomer zaoblenta sedadla		210		230		250	
R_8	polomer zaoblenta operadla		400		450		500	
R_9	polomer zaoblenta operadla		180		200		220	

sedenie na vypuklej ploche

Sedacia lopta (vrece)

Drevená stolička na dynamické sedenie